

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului
privind finanțarea activității partidelor politice”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c) și 26 alin. (1) lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Prin Decretul nr. 744-IX din 21 decembrie 2022 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 426-427 la data de 23 decembrie 2022), Președintele Republicii Moldova a promulgat Legea nr. 325/2022 pentru adoptarea Codului electoral. Potrivit art. 244 alin. (1), noul Cod electoral a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023.</p> <p>De asemenea, la aceeași dată, a intrat în vigoare Legea nr. 336/2022 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 428-430, art. 772). Potrivit Art. IX din legea respectivă, s-au modificat inclusiv Capitolele VI și VI¹ din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, care reglementează instituția supravegherii finanțării partidelor politice și răspunderea juridică pentru încălcarea normelor în domeniul finanțării partidelor politice.</p> <p>Astfel, elaborarea și aprobarea unui nou regulament care să stabilească condițiile și modul de susținere financiară a activității partidelor politice, de supraveghere și control, precum și procedura de prezentare a rapoartelor financiare se bazează în special pe necesitatea aducerii în concordanță a dispozițiilor regulamentare cu noile prevederi legale.</p> <p>Domeniul finanțării partidelor politice este extrem de important, iar dezvoltarea prevederilor legale și instituirea unor prevederi regulamentare privind controlul și supravegherea partidelor politice face parte din misiunea Comisiei Electorale Centrale stabilită la art. 18 din Codul electoral nr. 325/2022.</p> <p>Practica internațională acordă importanță instituirii unui control eficient privind veniturile și cheltuielile partidelor politice. Codul bunelor practici în materie electorală spune la pct. 107 că „Reglementarea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale este un alt element important în conformitatea legală a procesului electoral”.</p> <p>Potrivit art. 244 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentului cod, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile sale. În vederea respectării termenului legal impus de legiuitor, a fost aprobată Dispoziția președintelui CEC nr. 79-a din 29 decembrie 2022 „Cu privire la aprobarea Programului de acțiuni privind elaborarea și ajustarea cadrului normativ de reglementare a activității Comisiei Electorale Centrale și procedurile electorale”.</p> <p>Totodată, elaborarea unui nou proiect de regulament este necesară și în contextul lărgirii atribuțiilor Comisiei Electorale Centrale în domeniul supravegherii și controlului privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale (art. 26 din Codul electoral nr. 325/2022). Mai mult, noul regulament urmează să fundamenteze funcțiile direcției specializate.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Nu este necesitate.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice” cuprinde două puncte, după cum urmează:</p> <p>a) Primul punct prevede aprobarea noului regulament privind finanțarea activității partidelor politice.</p> <p>Proiectul Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice este alcătuit din</p>

opt capitole și nouă anexe.

- Capitolul nr. 1 conține dispoziții generale. Tot aici se definesc noțiunile ce comportă un caracter interpretabil în contextul aplicării procedurilor privind supravegherea și controlul finanțării partidelor politice. De asemenea, în acest capitol sunt enumerate exhaustiv sursele de finanțare ale partidelor politice, precum și dezvoltarea procedurii de deschidere a contului bancar.

- Capitolul II este compus din cinci secțiuni. Fiecare secțiune dezvoltă normele referitoare la sursele de finanțare privată a partidelor politice, și anume: cotizațiile de la membrii de partid, donațiile și alte venituri (provenite din activități editoriale, legate de administrarea proprietăților etc.). De asemenea, se reglementează modul de utilizare a acestor tipuri de surse private.

- Capitolul III este divizat în două secțiuni și stabilește procedurile aferente finanțării publice a partidelor politice, adică din alocații de la bugetul de stat. În special, dispozițiile regulamentare conținute în acest capitol au fost dezvoltate în corelație cu modificarea adusă Legii nr. 294/2007 privind partidele politice, prin lărgirea destinațiilor pentru care pot fi folosite subvențiile de la bugetul de stat.

- Capitolul IV reglementează modul și procedura de depunere a rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice, adică două rapoarte semestriale și un raport anual, prin intermediul SSI „Control Financiar”.

- Capitolul V prevede norme privind procedura de realizare a auditului partidelor politice care înregistrează venituri sau cheltuieli anuale peste un milion de lei. În special, proiectul regulamentului la acest capitol stabilește condiții și interdicții pentru auditor.

- Capitolul VI este împărțit în patru secțiuni și dezvoltă principiile de supraveghere și control asupra finanțării activității partidelor politice. Printre principalele prevederi cuprinse în acest capitol putem menționa fundamentarea rolului Direcției supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și metodele și tipurile de control.

- Capitolul VII prevede răspunderea pentru încălcarea dispozițiilor în domeniul finanțării partidelor politice. Prin noile prevederi se urmărește scopul de a asigura respectarea principiului proporționalității la toate etapele de examinare și soluționare a sesizărilor privind comiterea abaterilor de la normele legale, inclusiv în cazul aplicării sancțiunilor.

- Capitolul VIII stabilește dispozițiile finale.

b) Cel de-al doilea punct se referă la publicarea hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale așa cum prevede art. 32 alin. (5) din Codul electoral nr. 325/2022.

De asemenea, potrivit art. 32 alin. (3) din același cod, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

De menționat că hotărârea respectivă va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, prin derogare de la regula generală stabilită la alin. (1) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor fundamentale ale omului sau dacă există alte circumstanțe obiective. Prin urmare, reținem că aprobarea și intrarea în vigoare a noului regulament este prioritară în condițiile în care trebuie stabilite reguli procedurale privind modalitatea de depunere și verificare a rapoartelor financiare ale partidelor politice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Până la adoptarea prezentei hotărâri trebuie abrogat Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4401/2015, cu modificările ulterioare.

7. Avizarea și consultarea publică

La data de 13 ianuarie 2023, pe pagina web oficială a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale, inclusiv a Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice (nr. 6 din tabelul proiectelor de hotărâri) (link: https://a.cec.md/storage/ckfinder/files/Anun%C8%9B_elaborarea%20hot%C4%83r%C3%A2ri_.pdf).

Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectelor de hotărâri se regăsesc pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, anul 2023.

Suplimentar, de menționat că, anterior, Comisia Electorală Centrală a prezentat spre consultări publice un proiect de hotărâre „Pentru modificarea unor regulamente ale Comisiei Electorale Centrale”, care prevedea inclusiv modificarea Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4401/2015. Totuși, având în vedere reforma electorală și adoptarea unui nou Cod electoral, în condițiile art. 12¹ din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și pct. 21 din Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, proiectul de hotărâre a fost retras, fiind publicat și anunțul corespunzător.

Menționăm că recomandările înaintate la acea etapă a consultărilor publice vor fi preluate și examinate repetat în măsura în care nu contravin noilor prevederi ale legislației.

8. Constatările expertizei anticorupție

Vor fi incluse după efectuarea expertizei.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este necesitate.

10. Constatările expertizei juridice

Vor fi incluse după efectuarea expertizei.

11. Constatările altor expertize

Vor fi incluse ulterior, dacă vor fi efectuate.